

HYRRÄ Merikarhun Kierros

hankesuunnitelma 13.1.2020

Julkinen kuvaus

Kokemäenjoen laakson merellistä kulttuuriperintöä kootaan ja jalostetaan luonto- ja kulttuurimatkailun sisällöksi ja työväliseksi. Hankkeen tulokset palvelevat jokivarren maaseutualueiden luonto- ja kulttuurimatkailun ohjelmapalvelua ja omatoimista maaseutumatkailua. Hanke palvelee välillisesti myös luonto- ja kulttuurikohteiden suojelua, oppilaitosten ympäristökasvatuksen ohjelmia sekä vahvistaa alueen asukkaiden paikallistuntemusta ja alueellista identiteettiä. Pääkohteina ovat Kokemäenjoen kalastukseen ja kauppamerenkulkuun liittyvät paikat ja tarinat osana alueen suurta ja pitkän ajan jatkunutta ympäristömuutosta. Käsiteltävä aikajänne on yli 4000 vuotta alkaen Tuorsniemen hyljeverkon uppoamisesta ja päätyn Viasvedenlahden viimeisten kalastajien teemahaastatteluihin. Esitettävien tarinakohteiden valinta tapahtuu paikallisten verkostojen avulla ja aidon Merikarhun Kierroksen tehneen maailman meriä seilanneen merikapteenin silmin.

Nykyajan matkailijat kaipaavat uusia elämyksellisiä ja tiedollisia retkikohteita. Avukseen he toivovat nykyaikaisia sähköisiä tiedonhankintasovelluksia. Yksi keskeinen työväline on kiinnostavien ja turvallisesti saavutettavien kohteiden digitaalinen karttapalvelu julkisella palvelualustalla ja mobiilikäyttöisenä. Uuden teknologian sovelluksen kehittäminen Selkämeren kansallispuiston ja siihen liittyvän Kokemäenjoen varren lähialueen luonto- ja kulttuurimatkailun sekä ympäristökasvatuksen tueksi on tämän hankkeen haasteena.

Hakija

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry on perustettu vuonna 2013. Yhdistyksen toiminta-alue kattaa Selkämeren kansallispuiston ja sen lähirannikot Kustavista Merikarvialle. Kokemäenjoki sisältyy yhdistyksen toiminta-alueeseen ekologisena kokonaisuutena ja siihen liittyvien paikallisten verkostojen kautta. Yhdistys organisoii toimintansa pääosin vapaaehtoistyönä. Sillä on yhteistyösopimus Metsähallituksen luontopalvelujen kanssa. Yhdistyksen talous perustuu jäsenmaksuihin ja vastikkeellisiin toiminta-avustuksiin. Yhdistyksen tulot vuonna 2019 olivat 12 698 euroa.

Yhdistys on toteuttanut vuosina 2015-2019 päävastuullisena neljä (4) ja hankekumppanina osahankkeessa yhden (1) EU/LEADER osarahoitetun hankkeen. Yhdistyksellä oli vuonna 2019 yhteensä 26 jäsenmaksun maksanutta jäsentä, joista 5 oli yhteisöjäseniä. Satakuntaliitto on yhdistyksen kannattajajäsen. Yhdistyksellä on kokenut hanketoimijoiden ryhmä ja sen ammatilliset taidot ovat riittävät hankkeen menestykselliseen toteutukseen. Hankejohtajalla on 20 vuoden kokemus hanketyöstä. Hankkeelle palkattavat asiantuntijat ovat akateemisesti koulutettuja oman alansa tuntijoita. Kaksi asiantuntijaa on yhdistyksen hallituksen jäseniä, mutta he eivät osallistu hanketta koskevaan yhdistyksen päätöksentekoon.

Hankkeen kuntakohtaiset seitsemän tukiryhmää muodostavat vahvan verkoston, joka ohjaa hankkeen sisällöntuotantoa paikallistuntemuksensa perusteella. Hanke verkostoi Kokemäenjoen varrella toimivat museot ja luontoasiantuntijat yhteisen tavoitteiston ympärille. Kumppanit tarjoavat aineistonsa ja asiantuntemuksensa hankkeen tueksi. Yhdistyksellä on mahdollisuus hakea kumppaneilta lainarahoitusta hankkeen likviditeetin varmistamiseksi kulujen maksuun ennen

maksatushakemusten hyväksymistä. Tämä mahdollistaa asiantuntijoiden palkan maksun ja aineiston hankinnan kustannusten hallinnan.

Hankkeen tarve ja tausta

Omatoimisen ja opastetun maaseutupainotteisen luonto- ja kulttuurimatkailun kysyntä on vahvassa kasvussa. Satakunnan rannikolla ja Kokemäenjoen varrella matkailu on yksi vahvimmin kasvavista toimialoista. Vetovoimana on vanha kulttuurimaisema rakennuksineen ja muistomerkkeineen sekä valtakunnallisesti merkittävät luontokohteet. Erilaiset luonnonsuojelualueet ovat lisänneet viime vuosikymmeninä luontomatkailun infraa. Nuorisoa ja teemamatkailun harrastajia kiinnostavat uuden teknologian sovellukset retkeilyn opasteina ja kohteiden havaintojen ja elämysten keräilyssä. Kohdetiedon helppo saatavuus muodostaa teemamatkailun pullonkaulan, jonka avaamiseen tarvitaan kehittämistoimia.

Kokemäenjoen synty ja jatkuva kehittyminen on usean tuhannen vuoden ajan tapahtunut prosessi, jonka nykyvaihetta elämme juuri nyt. Joki tuo lietettä ja maa nousee edelleen. Muutaman tuhannen vuoden päästä Kokemäenjoki virtaa nyt merenpohjassa olevan Selkämeren kansallispuiston läpi. Joen elinvuosien kuluessa Kokemäenjoen varrelle ja sen suualueille on muodostunut suuri joukko kiintoisia luonto- ja kulttuurikohteita. Arkeologit ovat tutkineet jokivarren kansan kulttuuria noin 6000 vuoden aikajänteellä. Arvokkaiden ja maaseutumatkailijoita kiinnostavien kohteiden sijainti- ja ominaisuustiedot ovat toistaiseksi vain harvojen asiantuntijoiden käytössä. Tutkimustiedot, joista on esimerkkejä hankesuunnitelman lähdeaineiston kuvauksessa, ovat hajallaan kirjastoissa ja monissa erillään olevissa arkistoissa. Niiden kokoaminen helposti tavoitettavaksi koosteeksi on suuri haaste, joka odottaa tekijäänsä. Tutkimustiedon ja tarinoiden kokoelma helposti tavoitettavana tietopakettina on palveluverkoston taidon ja infran kehittämisen ohella maaseutumatkailun kehittämisen keskeinen edellytys.

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n vuosina 2015-2019 toteuttamissa LEADER-osarahoitetuissa hankkeissa (Merikalastajan sanakirja, Sata Saarenrantaa Merikarviolla, Raumanmeren Väkeä ja Kustavin luonto- ja kulttuuripolku) on paikannettu yli 1000 kalapaikkaa ja muuta merikalastukseen ja merelliseen kulttuuriin liittyvää tarinapaikkaa. Kohteista on kerätty koordinaatit (Google Maps pohjalla) ja ominaisuustietoja ja tarinoita. Toistaiseksi Kokemäenjoen varresta puuttuu tarinapaikat hallitseva paikkatietopalvelu, jossa karttakohteet tallentavat katoamassa olevaa aineetonta kulttuuriperintöä.

Kokemäenjoen taloudelliseen käyttöön liittyy vahvasti ikonisen karhu-tunnuksen käyttö paikkojen ja toiminnan tunnuksena. Karhuun liittyvä nimikkeistö ja symbolit ovat kiinnostava joen tarinan kokonaisuutta yhteen sitova teema, jonka alku ja kehittyminen on jäänyt unohtuiksi aikojen kuluessa. Merikarhun Kierroksen teemoitus karhu-symbolin avulla yhdistää Kokemäenjoen mantereisen yläjuoksun ja merellisen suistomaan saarineen fyysiseksi kokonaisuudeksi.

Reittimuotoinen aikamatka on ollut toimivana toteutusideana käytössä myös joissain laajoissa rinnakkaishankkeissa kuten ”Kuninkaantie” -hankkeessa ja ”Pyhän Olavin Vaellus” -hankkeessa. Läheisin hanketoteutus nyt valmistellulle ”Merikarhun Kierros” -hankkeelle on EU/LEADER hankkeena toteutettu ”Kokemäenjoen kulttuurimatkailun uusi tuleminen” -hanke. Tuossa hankkeessa Kokemäenjokilaakson kulttuuriopaskurssi 2005-2006 valmisti opastamisen teemajulkaisun ”Kehutaas koko joki ja sen väki – välähdyksiä Kokemäenjokivarresta. Tuon hankkeen eräiden tulosten jatkojalostaminen uutta teknologiaa ja teemoittamista käyttäen on uuden hankkeemme työnä. Monien LEADER hankkeiden paikalliset luonto- ja kulttuuripolut ovat toteuttaneet paikallisen osallistamisen ja elinvoiman kohentamisen tavoitteita.

Hankkeella on aito esikuva. Kokemäenjoen yläreunalla, muinaisen Litorinameren, nykyisen Rautaveden rannalla asusti eläkepäivinä merikapteeni Paul Aarnio (rip). Cap Hornin kiertäjänä tunnettu merikapteeni Aarnio oli merkittävä hyväntekijä sekä syntymäseudullaan Porin Reposaarella että Sastamalan Karkussa. Hänen tiedetään kulkeneen vv. 1945-1969 vuosittain kolmipyöräisellä mopedillaan jokivarren teitä Karkusta Reposaareen ja takaisin katsomaan, kuulemaan ja haistelemaan merta. Kierroksellaan hän tutustui monenlaisiin mielenkiintoisiin kohteisiin. Tuon vanhan Merikarhun vaellustarina sitoo osaltaan Merikarhun Kierros -hankkeen kohdekokonaisuuden maaseutumatkailijoita kiinnostavaksi koosteeksi.

Hankkeen tavoitteet

Kokemäenjoen läheisyyteen joen koko pituudelle seitsemään kuntaan kehitetään luonto- ja kulttuuripolku. Hankkeessa valmistetaan polun reittimääritelmä ja polun varrella esitettävien kohteiden sisältö kuvineen. Polku julkaistaan virtuaalisena eli sähköisellä karttapohjalla, jota käytetään tietokonepääteellä tai älykännykällä. Virtuaalikarttaa täydentää sähköinen internetissä ladattava opasvihko kohteittain. Polun sisältö suunnitellaan ensisijaisesti omatoimisten tai opastettujen maaseutumatkailijoiden käyttöön. Merikarhun Kierros lisää opastuspalvelun ja reitin lähialueen kauppa- ja majoituspalvelujen kysyntää ja siten välillisesti jokivarren maaseutualueen työllisyyttä ja elinkeinotoimintaa.

Hankkeen keskeisenä tavoitteena on myös alueen luonnontuntemuksen ja kotiseutukulttuurin tunnetuksi tekeminen kohderyhmänä ensisijaisesti paikalliset asukkaat sekä alan harrastajat. Hankkeen osatavoitteena on kehittää oppilaitoksille soveltuva uutta sähköistä viestintäteknologiaa soveltava kunta- ja maakuntarajojen yli ulottuva opiskeluresurssi. Virtuaalinen kohdekartta on helposti laajennettavissa myös muille alueille jokaisessa hankkeeseen osallistuvassa kunnassa. Kestävän kehityksen periaatteet ovat lähtökohtana hankkeen teknisissä ratkaisuissa.

Hankkeen toimenpiteet, toteutustapa ja riskit

Hankkeen kuntakohtaisten tukiryhmien verkoston kanssa sovittaville kohteille kehitetään julkisia kulkuväyliä hyödyntävä reitti, jonka varrelle paikallistetaan kohteita, jotka esittelevät monipuolisesti Kokemäenjoen varrella luonnon ja kulttuurihistorian nähtävyyksiä. Kohteet voivat olla ominaisuuksiltaan esim. kalastukseen, paikalliseen historiaan, kauppaan ja merenkulkuun, geologiaan ja alueen luontoon ja maisemaan liittyviä. Kaikki tulokset esitetään suomenkielillä.

Reitin varrella paikannetaan vähintään 100 kohdetta, joista esitetään kohteen tarina kiinnostavin kuvin ja tekstein. Hankkeen osatuotteena valmistetaan sähköinen Opasvihkonen (pdf-formaatti, noin 50 sivua). Reitti ja sen kohteet esitetään havainnollisesti sähköisellä alustalla (GoogleMaps kartta) netissä. Reitti esitellään ja testataan yhteistyössä kuntien tukiryhmien kanssa ja testauksesta kerätään palaute, jonka pohjalla aineisto viimeistellään. Hankkeen verkosto tekee merkittävän määrän vapaaehtoistyötä maastokohteiden kunnostuksessa, verkostoviestinnässä ja hankkeen tulosten tuotannossa sekä tulosten arvioinnissa ja jakelussa.

Hankkeen toteuttaa Selkämeren kansallispuiston ystävät ry yhteistyössä Satakunnan Museon, Rauman Merimuseon, Emil Cedercreutzin Museon, Huittisten museon, Sastamalan Museon, Visit Pori Oy:n, Nakkilan kunnan ja Kokemäen kaupungin ympäristötoimistojen sekä Ulvilan kaupungin kanssa. Hankkeen toiminta-alueella kumppaneina toimivat hankkeen museot ovat omien kuntiensä ja kaupunkiensä edustajina hankeryhmässä. Rauman Merimuseo edustaa hankkeessa merenkulun ja

merellisen kulttuurin asiantuntemusta. Visit Pori Oy edustaa matkailun asiantuntemusta. Hanketta on valmisteltu yhteistyössä edellä mainittujen yhteisöjen kanssa. Hankkeen projektipäällikkö ja viestintävastaava on Selkämeren ystävien hallituksen puheenjohtaja Lasse Lovén.

Hankkeen sisällöntuotannon asiantuntijoina toimivat FM Kari Mäntylä (historia, kauppa ja merenkulku), FM Juhani Mellanoura (kalastus ja luonnonvedet) ja FM Klaus Rahikainen (tarinat ja kulttuuriperintö).

Hankkeeseen ei liity erityisiä riskejä. Hankkeen taloudellinen toimintavarmuus ja likviditeetti turvataan haettavalla tukirahoituksella ja hankekumppanin kanssa sovittavalla kulujen ennakkorahoituksen lainalla. Hankkeen esittelemien kohteiden turvallisuus ja suojelutarve varmistetaan asiantuntijatahojen kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Hankkeen toimenpiteet osahankkeina:

1. Kalastukseen ja merikauppaan liittyvien paikkatietojen ja tarinoiden keruu

Ensin määritellään Merikarhun Kierroksen reitti ja valitaan kohteet (10-15 kohdetta jokaisesta kunnasta). Valinnan perusaineistona on laajan lähdeaineiston analyysi kirjastoissa, kokoelmissa, museoissa ja muissa kuntien tukiryhmien osoittamissa informaatiopaikoissa. Esitettäväksi valitaan vain sellaiset kohteet, joiden löytäminen maastossa ei vahingoita niiden arvoa. Uhanalaisia tai muutoin arkoja kohteita ei esitetä. Kohteiden turvallinen esittäminen varmistetaan museoiden, ELY-keskuksen ja Metsähallituksen asiantuntijoiden kanssa.

Lähdeaineistot: Tutkimukset, selvitykset, nauhoitukset, muistitiedot ja kertomukset.

Tulos: Nettijulkaisu teemoittain (pdf-formaatti) tietolähteiden referaateista, joka julkaistaan kaikkien vapaasti käytettäväksi Selkämeren kansallispuiston ystävien kotisivustolla (www.selkamerenystavat.fi).

2. Virtuaalinen retkikartta Merikarhun Kierros

Kohdan 1. kohteiden (yhteensä vähintään 100 kohdetta) tietosisällön ja tarinaperinnön tiivistäminen ja kohteiden valokuvaus (vähintään kolme valokuvaa kustakin kohteesta) maastossa. Kohteet esittävät seuraavia teemoja:

- Kulttuuriperintökohteet;
- Koskipaikat ja muut kalojen lisääntymisen kannalta tärkeät kutupaikat. Merkittävät kalastajien apajapaikat ja niissä harjoitetut pyyntitavat;
- kansallispuistot ja luonnonsuojelualueet;
- kohteet, joihin liittyy tarinoita, haaksirikkoja tai merkittäviä tapahtumia;
- alueen historiallisesti merkittävät kalastustukikohdat, merenkulkuun ja kalastukseen liittyvät kauppapaikat ja -satamat;
- geologisesti arvokkaat maastokohteet;
- opetukselliset luontokohteet ja polut;

Hankkeen lopputuotteena julkaistava sähköinen kartta valmistetaan GoogleMaps-karttapohjalle, joka on vapaasti asiasta kiinnostuneiden käytettävissä sähköisessä tietoverkossa ja mobiililaitteilla.

Kartalle ohjaavat linkit (QR-koodi) luovutetaan vapaasti käytettäväksi hankealueen kuntien matkailun toimijoille.

Tulos: Merikarhun vaelluksen tarinapaikkojen julkaisu netissä julkisen Google Map -sovelluksen kohdesisältönä (valokuvat ja lyhyet kohdeselosteet).

Reitin ja kohteiden fyysinen merkintä maastoon päätetään hankkeessa kunnittain ja kohteittain. Reitin mahdolliset opasteet maastoon ja tarvittavat muut fyysiset rakentamistoimet toteuttaa kukin kunta tarpeen mukaan erillisessä rinnakkaishankkeessa. Toimenpiteiden ajoitus koordinoidaan hankeryhmässä, jossa eri osapuolet ovat edustettuina.

3. Talkootyökohte ja viestintä

Valitaan yksi Merikarhun Kierroksen kohde jokaisessa hankkeeseen osallistuvassa kunnassa kunnostettavaksi yhteistyössä Satakunnan Museon ja kuntien tukiryhmien kanssa. Kunnostuksen suunnittelee museo omaan toimialaansa liittyvissä kohteissa. Kunnostuksen toteutuksen järjestää hankkeen johtaja yhdessä kuntakohtaisen tukiryhmän kanssa. Kunnostus toteutetaan talkootyönä.

Hankkeen viestintä lehdissä ja netissä toteutetaan LEADER-ohjeiston mukaan. Viestinnässä käytetään EU ja LEADER-tunnuksia. Hankkeen etenemisestä tiedotetaan aluelehdille ja kuntien tiedotusyksiköille. Hankkeen vaiheista ja tuloksista viestitään sähköisesti Selkämeren Ystävien kotisivulla internetissä (www.selkamerenystavat.fi) ja facebookissa. Hankkeelle perustetaan oma hashtag someen. Hankkeen kumppanit viestivät hankkeen toiminnasta ja tuloksista omilla sähköisillä viestivälineillään.

Tulos: Vähintään yhden Merikarhun Kierroksen avainkohteen kunnostaminen ja hoitaminen talkootyönä vähintään viiden (5) vuoden ajan kunnittain. Vähintään 3 uutista hankkeen etenemisestä alueen lehdissä ja vastaavat postaukset Selkämeren Ystävien ja hankkeen kumppanien kotisivuilla ja matkailun markkinointisivuilla.

4. Merikarhun Kierroksen seminaari ja näyttely

Hankkeen asiantuntijat ja hankeryhmän asiantuntijalaitosten edustajat esittävät raporttinsa (osahanke 1) ja kuntien tukiryhmien edustajat oman arvionsa hankkeen tuloksista yleisölle avoimessa seminaarissa. Esitysten pohjalta keskustellaan. Matkailun palvelutuottajien valmennus hankkeessa tuotettavan aineiston käyttöön toteutetaan hankeseminaarin yhteydessä. Valmennustilaisuus on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille.

Seminaarissa julkaistaan myös Merikarhun Kierroksen paikkatietosovelluksen (osahanke 2) luonnosversio arviointia varten ja Kierroksen kohteita esittelevä posteritaulunäyttely (20 kpl A1 postereita). Seminaari pidetään hankkeen kumppanina toimivassa Emil Cedercreutzin museossa.

Tulos: Sähköinen koostejulkaisu (pdf-formaatti) seminaarin raporteista ja esitelmistä, joka julkaistaan kaikkien vapaasti käytettäväksi Selkämeren kansallispuiston ystävien kotisivustolla (www.selkamerenystavat.fi). Merikarhun Kierroksen paikkatietosovellus nettijulkaisuna (Google Maps sovellus) arviointia ja viimeistelyä varten. Selkämeren Ystävät päivittävät hankkeen sähköisiä tuotteita tarpeen mukaan hankkeen päättymistä seuraavan 5 vuoden ajan. Kiertäväksi valmistettu posterien ja valokuvien näyttely, joka esittelee vähintään 20 Merikarhun Kierroksen kohdetta.

5. Merikarhun Kierroksen taustajulkaisu

Yhteenvedo eri osahankkeiden tuloksista yhtenäiseksi kertomukseksi koottuna kuvitettuna ja kovakantiseen tyylikkääseen asuun taitettuna painotuotteena. Kirja jaetaan ilmaisjakeluna yleisen kirjastojakelun mukaan 100 kpl ja hankkeeseen osallistuneille kunnille 20 kpl per kunta ja kohdealueen oppilaitoksille 50 kpl. Kirjasta voidaan ottaa vapaasti uusintapainoksia kunkin tilaajan omalla kustannuksella.

Tulos: Merikarhun Kierroksen kohteisiin liittyvien selvitysten, tutkimusreferaattien, merikulttuuriseminaarin tulosten ja tarinoiden julkaisu kirjana (300 kpl, n. 160 sivua).

Hankkeen riskit

Ennakkotietojen mukaan suotuisa reitti sijoittuu yleisille tiealueille tai julkisten toimijoiden alueille. Esitettävien kohteiden maanomistustilanne selvitetään yhdessä kuntien tukiryhmien kanssa. Vain sellaiset kohteet valitaan, joihin on vapaa pääsy tai joiden käytöstä kohdeverkoston osana voidaan sopia. Hankkeessa ei ole merkittäviä riskejä valmistumisen ajan tai tulosten laadun suhteen. Laadunvalvontaa tehdään hankeryhmässä, johon osallistuvat kunnan edustajat ja hankkeen kumppaneina toimivat asiantuntijayhteisöt. Hankkeen kulujen ennakkorahoitus neuvotellaan ja sovitaan tarpeen mukaan hankekumppanien kanssa niin että yhdistyksen talous ei rasi liiaksi kulujen maksuista ennen tukirahoituserien maksatuksia.

Tuki käytetään

a) Asiantuntijan palkkaukseen (3 henkilöä á 1 kk palkka) sekä posterinäyttelyn ja taustajulkaisun graafisen valmistelun ja taiton tekijän työkustannukseen (palkka brutto 3500 euroa) sekä tulosten materiaali- ja painokuluihin.

Asiantuntijoiden ja graafisen suunnittelijan palkkaamisesta päättää Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n hallitus. Asiantuntijoiden palkkauksessa sovelletaan akateemisen asiantuntijan kohtuullista kuukausipalkkaa (brutto 3500 euroa/kk eli 153 tuntia). Palkkasumma sisältää kaikki työnantajan kustannukset kuten esim. nettopalkka, veroennakko ja sosiaaliturvamaksut sekä lakisääteiset vakuutukset.

Asiantuntijatyö tehdään teemoittain (kauppa ja merenkulku, kalastus ja kalasatamat, kulttuuriperintö ja tarinat). Asiantuntijatyö sisältää seuraavat tehtävät: Reitin varrella esitettävien kohteiden määrittäminen yhdessä kuntien tukiryhmien kanssa, niiden esittely hankeryhmälle, kohteiden sisällön selvittäminen eri tietolähteistä. Teemaraportin ja kohdeselosteiden kirjoittaminen. Tulosten luonnosversion esittely hankeseminaarissa. Tarpeelliset tarkistukset aineistoon.

b) Ostopalveluihin: Lehti-ilmoituksen kulut ja hankeseminaarin toimitila- ja siivouskulut (550 euroa) . Posterien ja taustajulkaisun tarvitsemien ja hankkeen ulkopuolelta hankittavien valokuvien ja karttojen kustannukset (100 kpl, arviokustannus á 36 € yhteensä 3600 €) sekä posterien painotyö (20 kpl arviokustannus á 60 €) ja taustajulkaisun painotyö (300 kpl, arviokustannus 6000 €). Ulkoisten hankintojen osalta palvelun tarjoajat kilpailutetaan julkisten hankintojen hyvän hallintotavan mukaan.

b) flat rate -mallin laskennallinen tukiosuus 24 % palkkasummasta käytetään: palkattujen henkilöiden matkakulut, nettiviestintä, talkootöiden työvälineet, hankeseminaarin tarvikkeet ym. juoksevat kulut.

Vastikkeettomana eli talkootyönä tehdään viestintä tiedotusvälineissä ja sähköisessä mediassa, GoogleMaps kartan valokuvat ja selosteet, avoimen hankeseminaarin järjestäminen, kunnittaisten hoitokohteiden kunnostaminen sekä hankkeen taustajulkaisun sisällön tuotanto.

Toiminta-alue

Hankkeen toiminta-alue on Leader-yhdistysten Karhuseutu ry ja Joutsenten reitti ry toiminta-alueista Kokemäenjokeen rajoittuvat kunnat: Pori, Ulvila, Nakkila, Harjavalta, Kokemäki, Huittinen ja Sastamala. Hanke kohdentuu Kokemäenjoen ja sen suiston lähialueelle. Porin osalta toiminta-alue keskittyy kaupungin maaseutualueeseen.

Hankkeen kustannukset jakautuvat hankkeessa esitettävien kohteiden lukumäärän mukaan. Hankesuunnitelman mukaan kustannukset jakautuvat seuraavasti: Joutsenten Reitin alue 25 % ja Karhuseudun alue 75 %.

Hyödynsaajat hankkeen tuloksista

Hanke on yleishyödyllinen ja sen tulokset ovat kaikkien vapaasti käytettävissä. Hanke vahvistaa paikallisten maaseudun asukkaiden elinvoimaa. Erityisinä hyödynsaajina ovat omatoimiset luonto- ja kulttuurimatkailijat, vapaa-ajan kalastajat ja ympäristökasvatuksen toimijat, koulut oppilaineen ja opettajineen, jotka kaikki saavat elämyksellistä ja tiedollista sisältöä ohjelmiinsa. Välillisinä hyödynsaajina ovat luonto- ja kulttuurimatkailun palvelutoimijat ja kuntien matkailuelinkeino.

Yhteys Manner-Suomen kehittämisohjelmaan

Merikarhun Kierros -hanke tukee Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa ja Leader-alueiden alueellisia kehittämisohjelmia. Karhuseudun kehittämisstrategia "Otso osaa!" vuosille 2014-2020 korostaa matkailualan koordinoinnin kehittämistä ja siihen liittyen matkailun toimijoiden verkostoitumista. Myös oppilaitosyhteistyötä kaivataan lisää. Matkailu, kulttuuri ja tapahtumat on yksi neljästä Karhuseudun tavoitekokonaisuuden painopisteistä. Yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen korostaminen on osa tavoitekokonaisuutta. Maaseutumatkailun kehittäminen ja alueelle ominaisten vahvuksien tuotteistaminen nähdään tuovan alueelle uusia elinkeinomahdollisuuksia, yrittäjiä ja palvelujen käyttäjiä. Perinteisten kulttuuri- ja luontokohteiden lisäksi esimerkiksi kalastus- ja kylämatkailun todetaan tarjoavan mahdollisuuksia sekä suosiotaan kasvattavalle lähimatkailulle että suuren potentiaalin omaavalle kansainvälisellekin matkailulle. Museoiden merkitys kulttuuri- ja kotiseutumatkailulle on voimakkaasti vahvistunut viime vuosina.

Karhuseudun Otso osaa! strategian mukaan: "Alueen keskiaikainen historia sekä viikinkien ikiaikaiset reitit tarjoavat uusille matkailupalveluille ja tapahtumatuottajille monia mahdollisuuksia. Selkämeren kansallispuisto ja Kokemäenjoki suistoalueineen tarjoaa mahdollisuuksia muun muassa kalastus-, lintu- ja vesimatkailuun. Pronssimaa ja hiidenkiukaat, suistot ja suot, linnut ja luontokohteet, kirkot ja kylät, meri ja metsät, ahtojäät ja arkkitehtuuri luovat kukin alueelleen matkailuvaltin." Karhuseudun tukemissa Leader-hankkeissa kuluvalla rahoituskaudella on kuitenkin havaittavissa ilmeinen puute tämän tavoiteryhmän hankkeista. Sirpaleisista pienhankkeista olisi koottava suurempia koordinoituja

kokonaisuuksia ja teemoitettava niitä selkeämmin. Näihin haasteisiin pyrkii vastaamaan Merikarhun Kierros -hanke.

Hanke tukee myös Joutsenten reitti ry:n Luova Laakso 2020 -strategiaa. Siihen vaikuttavat ennen muuta uuden informaatiotekniikan hyödyntäminen ja innovatiivinen toimintatapa, joka rakentaa paikallislähtöisesti verkostoa matkailua edistävän teemahankkeen toteutuksessa. Historialliset yhteydet ja jatkuva tarve pitää yllä ja luoda uusia yhteistyösuhteita ”Luovassa laaksossa” eli Kokemäenjoen reitillä luovat perustan Leader-alueiden yli meneville yhteishankkeille.

Hanke linkittyy ylimaakunnallisena hankkeena toteutettavaan Vesivisio 2050 -työhön Kokemäenjoen vesistöalueella (www.vesivisio2050.fi). Vesivisio 2050 työn koordinaattorina toimii Pirkanmaan ELY-keskus. Visio on kokonaisvaltainen näkemys ja tavoitetilä Kokemäenjoen vesistöalueen vesivarojen käytön, vesienhoidon ja kalatalouden tulevaisuudesta vuoteen 2050 saakka. Merikarhun Kierros -hanke tukee kestävästä kehitystä ja maaseudun pitämistä elinvoimaisena. Hanke soveltaa uutta nettipohjaista tekniikkaa maaseudun hyvinvoinnin kehittämiseen.

Hankkeen aikataulu

Hankkeen aloitus	1.3.2020 (LEADER-ryhmien puolto)
Osahanke 1	maaliskuu -syyskuu 2020
Osahanke 2	maaliskuu 2020 -elokuu 2021
Osahanke 3	toukokuu-elokuu 2021
Osahanke 4	syyskuu-lokakuu 2021
Osahanke 5	syyskuu 2020-joulukuu 2021
Hankkeen lopetus	31.12.2021

Hankkeen toteutumisen arviointi ja jatko

Hankkeen toteutumista arvioidaan hankeryhmässä ja yleisölle järjestettävässä hankeseminaarissa. Viranomaiset ELY-keskus, Metsähallitus ja Museohallinto arvioivat hankkeen esittämät kohteet ennen niiden julkaisua. Hankkeen tuloksia ylläpidetään vähintään 5 vuotta niiden valmistumisen jälkeen. Sähköisen aineiston ylläpidosta vastaa Selkämeren Ystävien yhdistys ja talkootöillä kunnostetun kohteen hoidosta vastaa paikallinen kumppaniyksikkö verkostoinen.

Tulosten ja tuotteiden omistus hankkeen päättymisen jälkeen

Talkoilla toteutetut tai kunnostetut rakennelmat ja muu infrastruktuuri jää maanomistajan omistukseen. Aineettomat hyödykkeet kuten asiantuntijoiden raportit ja esitelmät, Google Maps kartan sisältö, pdf-julkaisujen sisältö, posterit ja taustajulkaisun sisältö ovat Selkämeren kansallispuiston ystävät ry:n ja asianomaisen sisällöntuottajan omaisuutta (copyright). Hanketarkoituksen yleishyödyllisyyden mukaisesti aineettomat hyödykkeet saatetaan korvauksetta niitä tarvitsevien käyttöön silloin, kun käyttö ei liity kaupalliseen tarkoitukseen.

Esimerkkejä hankkeen lähdeaineistosta

- Alhonen P. 1986: Kokemäenjoen syntyvaiheet ja tärkeimmät tapahtumat. Vesi ja ihminen. 25 vuotta vesien suojelua. - Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry. Pori.
- Andersson, V. 2014. Vanhaa Räpsöötä piirroksin ja tarinoin. Reposaaari yhdistys ry. 202 s.
- Arousva, H. 1990. Puumerkkien kylä. Muisteri. 89 s.
- Aulio K. 1979. Mataloitumisen vaikutus kasvillisuuteen Kokemäenjoen suistoalueella. - Turun yliopiston maantieteen laitoksen julkaisuja 90: 1-30. Toim. Juhani Vainio. Turku.
- Brofeldt, P. 1938. Selostus Kokemäenjoen pato- ja nuottakalastuspaikkojen omistus- ja käyttöoikeudesta. Maataloushallituksen tiedonantoja 257. Suomen kalatalous, nide 12.
- Eronen, M. ja Ristaniemi, O. 1992. Late Quaternary Crustal Deformation and Costal Changes in Finland. Quaternary International 15/16; 175–184.
- Eskola, P. 1987. Porin murrekirja. Suomen kirjallisuuden seura. Kotiseudun murrekirjoja 5. 242 s.
- Feulner, F. 2012. Evidence of fishing in the Satrup bog, Kr. Schleswig-Flensburg, Germany. Julkaisussa: Müller, W., Valentin-Eriksen, B., Richter, D., Street, M., Weniger, G.-C. (eds.). Quartar International Yearbook for Ice Age and Stone Age Research 59: 165-174.
- Haanpää, R. & Raike, E. (toim.). Kertomusten Reposaaari. XXXIV. Satakunnan Historiallinen Seura, Harjavalta. 405 s.
- Harding, D. 1975. Das prähistorische Europa. Verlag Kunstkreis Luzern. Elsevier Publishing, Lausanne. 128 s.
- Hatakka, L. ja Glückert, G. 1995. Radiohiilen avulla laaditut Itämeren rannansiirtymistä kuvaavat kalibrintikäyrät Turun-Mynämäen alueella-Laitilan alueille. Maaperägeologia, Turun Yliopisto.
- Heino, U. 1979. Ahlaisten historia. Pori. 739 s.
<https://digi.kirjastot.fi/files/original/5e387965982a055f697a9dec80fed488.pdf>
- Honkasalo, L. & Pennanen, J. T. 1988. Kalatalouden ja vesistönkäytön kehitys Kokemäenjoen vesistöissä Nokian alapuolella. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, kalataloudellinen tutkimusosasto. Monistettuja julkaisuja 83, 104 s.
- Hurme, S. 1960. Kymijoen ja Kokemäenjoen tuhoutuminen lohijokina. Maataloushallituksen kalataloudellinen tutkimustoimisto. Monistettuja julkaisuja 9. 55 s.
- Hurme, S. 1970. Tietoja siikataloudesta Selkämeren Suomen puoleisella rannikolla. Maataloushallituksen kalataloudellinen tutkimustoimisto. Monistettuja julkaisuja 39. 30 s.

Innamaa, K. 1968. Suur-Ulvilan historia II.

Iversen, J. 1941. Land occupation in Denmark's Stone Age: a pollenanalytical study of the influence of farmer culture on the vegetational development. Danmarks Geologiske Undersegelse 66.

Jaakkola, J. 1925. Pohjois-Satakunnan vanha eräkulttuuri. Satakunta, kotiseutututkimuksia V. Satakuntalainen osakunta. 102 s.

Jaakkola, J. 1958. Porin historia I-II. Pori. 764 s.

Jokipii, M. 1925. Kalastus elinkeinona uuden ajan alkupuolella Satakunnassa. Muistojulkaisussa Kero, R. (toim.) 2007. Osattiin ennenkin: professori Mauno Jokipiin Satakunta-aiheisia tutkimuksia. Satakunta XXIV.

Jokipii, M. 1974. Satakunnan historia IV. Pori. 745 s.

Järvi, T.H. 1932. Suomen merikalastus ja jokipyynti. 188 s.

Kalevala. 2012. Koonnut E. Lönnrot. 2. p. Otava. Helsinki.

Karsten, T.E. 1921 och 1923. Svensk bygd i Österbotten nu och fordom: en namnundersökning 1: Naturnamn. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland 155 och 171. Svenska litteratursällskapet i Finland, Helsingfors.

Kauhanen, I. 1968. Kertomus muinaistieteellisestä kaivauksesta 17.8. - 25.8.1967. Muistio Satakunnan Museon arkisto.

Klemetti, H. 1950. Vierasperäisiä muinaisnimiä Etelä-Pohjanmaalta ja muualta Suomesta. Forssa. WSOY. 483 s.

Koivisto, M. 2004. "Moreenimuodostumat", *Jääkaudet*, s. 130-131. Helsinki: WSOY.

Korpinen, S., Laamanen, M., Suomela, J., Paavilainen, P., Lahtinen, T., ja Ekebom, J. (toim.). 2019. Suomen meriympäristön tila 2018. SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS SYKEN JULKAISUJA 4. 252 s.

Luhov, V. 1954. Porin verkkolöytö, Suomen Museo LXI 1954, sivut 5-27.

Lähteenoja, A., Pulkkinen, O. & Hacklin, W. 1942. Reposaaaren historia. Frenckellin kirjapaino, Helsinki, 1942. 523 s.

Lääperi, O. (toim.) 2009. Preiviiki – meren alta kyläksi.

Melander, K. R. 1931. Sillin eli suurhailin kalastuksesta maassamme 1500-luvulta alkaen ynnä entisaikain kalataloudestamme. Historiallisia tutkimuksia XII. 477 s.

Mickelsson A. 1964. Kalastusta Ahlaisissa. 82 konekirjoitusliuskaa. Sato:n kotiseuturetkei Ahlasiin v. 1964.

Mikkola, J. J. 1939. Reposaaaren nimestä. Satakunta. Kotiseutututkimuksia XI. Satakuntalainen osakunta. Vammala. 201 s.

Pentikäinen, J. 2005. Karhun kannoilla. Metsänpitäjä ja Mies. Helsinki: Etnika Oy

Pohjanpää, L. 1933. Runo on osa 1: Prologi Pohjanpään 10-osaisesta sankarirunosta "Eriskummallinen uni merikäärmeestä" ja se löytyy Pohjanpään teoksesta Sininen hämärä (WSOY 1933) ss. 50-51. Runo löytyy myös nimellä "Kalajuttu" teoksista "Lausuntarunoja nuorelle väelle" (toim. Eero Salola, 1949), Lapsuuden kotiseutu. Otavan III lukemisto. (Otava 1955) sekä Inkeri Laurisen ja Antero Valtasaaren toimittamasta teoksesta Viides lukukirjani (WSOY 1955).

Porin suomalaisen yhteislyseon lukio, Luonnontieteellinen erikoislukio. 2004. Sedimentaatio Kokemäenjoen suun vesialueella.

Puumala, J. 1933. Noormarkun pitäjän vaiheita. Satakunnan kirjateollisuus. Pori. 245 s.

Puumala, J. 1936. Satakunnan maataloudellista historiaa 1700-luvulla. Pori. Satakunnan maanviljelysseura. 244 s.

Porkola, H. 2012. Ahlainen. Lähihistoriaa pakinoiden värittäjänä. Skyprint Oy. Siikainen. 80 s.

Rantala, J. 2004. Adam Nikolaus Söderbergin sukua vuodesta 1719 näihin päiviin. 183 s.

Ruuth, J, W, 1898. Porin kaupungin historia. 522 s.

Ruuth, J.W. 1897. Satakunnan asutusoloista keskiajalla. Historiallinen Arkisto. Suomen historiallinen seura. XV.

Saarinen, J. 1972. Porin historia III. 1809-1939. Kokemäki. 862 s.

Saksalais-suomalainen sanakirja. 1873. Helsingissä J.S. Frenzellin ja Pojan kirjapainossa. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia. 49 osa. 1106 s.

Salminen, K. 1930. Sillinkalastusta Ahlaisissa. Suomen kalastuslehti 37 (1): 6-7.

Salo, U, 1962. Kertomus kolmen kiviröykkiöhaudan tutkimuksesta Porin Mlk:n Tuorsniemessä 20.6.-28.6.21960. Muistio. Satakunnan Museon arkisto. 9s.

Sammallahti, L. 1998. Autioitunut kalastajatila Lampaluodossa ja sen viimeiset fiskarit. Merihistoriallisen Seura ry:n vuosijulkaisu 8. Pori.

Sandberg, I. 1967. Siian hakkaamisesta. Suomen kalastuslehti 74 (3): 121-123.

Sandberg, I. 1967. Madereivi. Suomen kalastuslehti 74 (4):

Sandberg, I. 1968. Talvista norssinkalastusta Reposaaarella. Suomen kalastuslehti 75 (8): 225-227.

Sandberg, I. 1970. Siian kalastuksesta Reposaaaren vesillä. Suomen kalastuslehti 77 (8): 224.

Sandberg, I. 1977. Isorysä Porin merialueella v. 1930-jälkeen. Suomen kalastuslehti 84 (3): 64-65.

Santanen, J.S. 1891. Kalastuksesta Noormarkun pitäjän, Ahlaisten kappelin ja Merikarvian pitäjän saaristossa. SKS:n arkisto.

Santanen, J.S. 1892. Hylkeenpyynnistä. SKS:n arkisto.

Santanen, J.S. 1892. Katiska- ja mertakalastuksesta Ahlaisissa. SKS:n arkisto.

- Soukki, N. 2005. Merestä nousi Kuuminaisten niemi. Kuuminaisten Kotiseutuyhdistys ry. Kirjapaino Kehitys Oy, Pori. 217 s.
- Stenroos, V. 1967. Muikku Satakunnan rannikolla. Suomen kalastuslehti 74 (4): 151-153.
- Suvanto, S. 1973. Satakunnan historia. Keskiaika. 292 s.
- Säntti A. A. 1951. Die Häfen an der Kokemäenjoki-Mundung. - Turun yliopiston julkaisuja. Sarja A, osa XI:2. *Turku*.
- Säntti, A. A. 1952. Kokemäenjoen lohenkalastuksen vaiheista ja sen päättymisen syistä. Terra nro 3.
- Tengström, J. 1747. De Arte Adipem Phocarum Coqvendi in Ostrobotnia. Turku. (ruotsinnokset latinasta: Hannus, Vidar 1989 Julkaisussa: Ahlbäck, O. & Ahlbäck, R. (toim.). 1989. Säljakt i Bottniska viken 1700-1950. Bidrag till Malax historik II. Vasa; Två 1700-tals avhandlingar om säljakt, översatta från latin av Algot Hellbom. Miscellaneous Publications 1987:1. Center for Arctic Cultural Research, Umeå University.
- Tikkanen, T. 1973. Satakunnan rannikon kalasaunoista ja kalastuskämpistä. Kotiseutu pp. 80-88.
- Virkkala, K., Kopisto, A, & Lehtinen, E. 1967. Suur- Ulvilan historia. Pori. 856 s.
- Viro, K. & Viro A. 2007. Lyttilän historiaa 1500-luvulta nykypäiviin. Ai-Ri Offset Ky. Pori. 240 s.
- Wadenström, S. 2009. Vittisbofjärds svenska ortnamn och bebyggelsehistoria. Svenska Kulturfonden i Björneborg.
- Wadenström, S 2014. Björneborgs historia. Svenska Kulturfonden i Björneborg.
- Åberg, S. 2013. Litorinameren ylin ranta Suomessa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin Yliopisto, Geotieteiden ja Maantieteen laitos, Geologian Osasto. 79 s.
- Åbo Domkyrkas Svartbok. Toim. Hausen, R. 1890. Finlands Statsarkiv. Helsingfors. J-. Simelii Arfvingars Boktryckeri Aktiebolag. 668 s.

Verkojulkaisut

- Arponen, H. 2019. Viasvedenlahden vedenalainen luonto. Muistio päivätty 2.5.2019. 2 s. Muistion verkkoversio:

Chen, Y.S. 2013. The Primeval Flood Catastrophe: Origins and Early Development in Mesopotamian Traditions, s. 1–3. OUP Oxford, 2013-10. ISBN 9780199676200. 304 s. Teoksen verkkoversio https://books.google.fi/books?id=UrZGAgAAQBAJ&printsec=frontcover&redir_esc=y&hl=en#v=onepage&q&f=false (luettu 24.5.2019)

Dictionarium scoto-celticum: a dictionary of the Gaelic language: comprising an ample vocabulary of Gaelic words ... with their signification and various meanings in English and Latin ... and vocabularies of Latin and English words, with their translation into Gaelic. To which are prefixed, an introduction explaining the nature, objects and sources of the work, and a compendium of Gaelic grammar by Macleod, John, 1757-1841; Maclachlan, Ewen, 1773-1822. no2004011976; Irvine, Alexander, of Little Dunkeld; Macdonald, Alexander, 1755-1837. nr2005020011; Mackay, M. (Macintosh), 1800-1873; Highland and Agricultural Society of Scotland. n 85312426. Publication date 1828 848 s. sivu 313. https://archive.org/details/b22012096_0001/page/n3. (luettu 24.5.2019)

Kierikki – Arkeologinen tutkimus. <https://www.ouka.fi/oulu/luuppi/arkeologinen-tutkimus> (luettu 20.4.2019)

Mellanoura, J. (toim.). 2016. Merikalastajan sanakirja. Selkämeren kansallispuiston ystävät ry ja Merikarvia-seura ry. 106 s.

Metsähallitus. 2014. Maailmanperintökohde – Merenkurkun saaristo. Hylkeenpyynti. Metsähallituksen verkkojulkaisu. <https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Esitteet/kvarken-hylkeenpyynti-fin.pdf> (luettu 6.1.2019)

Maaperäkartta ja kallioperäkartta. <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/> (luettu 17.5.2019)

Poikalainen, V. 1999. SOME STATISTICS ABOUT ROCKCARVINGS OF LAKE ONEGA. Translated by Kait Realo. Nettijulkaisu: <http://www.folklore.ee/folklore/vol11/pdf/carvings.pdf> (luettu 5.7.2018)

Räyskän etymologiasta: <https://et.wikipedia.org/wiki/R%C3%A4usktiir> (luettu 26.7.2019)

Sanomalehdet

Avela, E. P. Suuren sammen sunnuntai. Satakunnan Kansa 3. 6. 1984

Anon. 1965. Satakunnan Kansa 10.10. 1965 (Viasveden lohenkalastajan haastattelu)

Anon, Kokemäenjoki -vuosisatainen lohijoki. Satakunnan Kansa 15. 2. 1981

Anon, Ahlaisten viimeinen laiva tehtiin Vähässä- Väkkärässä. Satakunnan Kansa 17.9. 1978

Uusitalo, A. 1974. Silakankalastus on ollut Preiviikin asukkaiden pääelinkeino vuosikymmenien ajan. Porin Sanomat 3.6. 1974.

Videot

Kellahden kalasauna: Vanhan erämajan löytö Porin Ahlaisista. 13 min (Jouko Nummela) www.raumakuvasto.fi/kulttuurivideot/JN_videoelokuvat.pdf

Hankkeen talousarvio

Talousarvio	Osahanke					Yhteensä	
	Osahanke 1	2	3	4	5		
Palkat	7000	3500		1000	2500	14000	
Ostopalvelu				2150	2000	4150	
Matkat						0	
Materiaali						0	
Painatus				1200	6000	7200	
vuokrat						0	
muut 24 %	1680	840	0	240	600	3360	
Talkootyö		2100	1800	750	2925	7575	
Yhteensä	8680	6440	600	5340	15225	36285	
Talkootyö tuntia	0	140	120	50	195	505	
Rahoitus	Tukirahoitus		0,25	Joutsenten Reitti Karhuseutu		6602 19808	
				oma raha		26410 2300	0,73
				Talkootyö		7575	0,75
						36285	